

Eesti = Ma Rahwa

Kalender,

ehk

Läht = Ramat

1809

Nästa peäle, pärrast meie

Jesanda Jesusse Kristusse

Sündimist.

Keiserlikko Üllemade loaga, kes kolide ülle
Larto = Linna's seätud.

Tallinnas,

trükkitud Gresseli Kirjadega.

Pärrast sedda kallist Jeesusse Kristusse
sündinist, ou tannawo je Uasta 1809

Pärrast ma: ilma lomist = 5758

Pärrast Luterusse õige Usso illes-
wotmist = = = = = 293

Pärrast wanna katko = = = 152

Pärrast sedda kui wäggi Pranburgi
laks = = = = = 131

Pärrast sedda kui Toompä põllend 125

Pärrast sedda sure nälja hakkatust 114

Pärrast teist katko = = = = = 99

Pärrast meie armolisema Reistri ja
Sure Herra **MEERANDER**
WABERWITZES sündinist 32

Pärrast sedda kui ta hakkand waks
litsima = = = = = 8

Joulo: ja Wastla: päwa wahhel on:
6 Nädalat.

Märkide selletaminne.

Ⓜ Moor = Ku.

Ⓢ Essimenne werendeel.

Ⓞ Täis = Ku.

Ⓢ Wiimne werendeel.

† † Hea aadrit lasta.

Ⓢ Hea kuppo lasta.

∴ Hea arstimisse = rohto wotta.

✕ Hea külwada ning istutada.

Ⓢ Hea lapsi wõrutada.

✕ Sedda, mis pitkaliste peab kasiwama.

⌞ Hea puid raiuda hone tarwis.

⌞ Alho tarwis.

p. pärrast.

p. l. pärrast lounat.

e. l. enne lounat.

p. Pühha.

Januarius.

Neäri: Ku.

Kristusse Ümberleikamisest. Luf. 2, 21.

1	Neäri	Neäri V. Aita Jummal!	
2	Loupääw	Abel, Set	Kul:

Jesús Egiptusse maalt. Matt. 2, 13.

3	Pühhapääw	P. pärrast Neäri	mad
4	Esmaasp.	Metusala	2, e. l.
5	Teisipääw	Simon	wah:
6	Kestnädal	Kunninga Pääw	
7	Neljasp.	Julianus	het
8	Neäde	Erart	fel:
9	Loup.	Peatus	

Jesús 12 aasta wanna. Luf. 2, 41.

10	Pühhap.	P. pärr. 3 K. P. Paawli P.	
11	Esmaasp.	Erains	2, p. l.
12	Teisip.	Rein	ged,
13	Kestnädal	Hilarinus	wahhet
14	Neljasp.	Weliks	...
15	Neäde	Tirik	tuiss:
16	Loup.	Kisbregt	fed,

Sel Kuul on 31 Päwa.

Pulmad Rana: Linnas. Joann. 2, 1.

17	Pühhap.	2 P. p. 3 K. P.	ja
18	Esmaasp.	Uksel	peh:
19	Teisip.	Sara	☉ 3, p. l.
20	Kestnädal	Maab. Sebast.	med
21	Neljasp.	Neto	...
22	Neäde	Wintsent	mad.
23	Loup.	Lotta	

Wina: mäest. Matt. 20, 1.

24	Pühhap.	9 P. e. Kr. III. P.	Kangem
25	Esmaasp.	Paawli, Uimber.	...
26	Teisip.	Polikarpus	☉ 5, p. l.
27	Kestnädal	Krisostom	hakkab
28	Neljasp.	Karel	...
29	Neäde	Samuel	...
30	Loup.	Adelgund	ja

Kulwi: Mehhest. Luf. 8, 4.

31	Pühhap.	8 P. e. Kr. III. P.	+ selge
----	---------	----------------------------	---------

12mal selle ku päwal touseb päike fello 8 ning ühhe pole tundi, lähhab alla, fello 3 ning ühhe pole tundi. Pääw on pikt 7 tundi ja õ 17 tundi.

Februarius.

Kuunla: Ka.

1	Esmasp.	Pirrit	Ilma:
2	Teisip.	Kuunla Pääw	● 3, p. l.
3	Kestnaddal	Hanna	ga.
4	Neljasp.	Weronika	✓ Kange
5	Kede	Agata	kulm,
6	Loup.	Zio	felle

Pimme Tee: äres. Luk. 18 31.

7	Pühhap.	Paasto Pühha	☸
8	Esmasp.	Salomon	järrel
9	Teisip.	Wastla Pääw	on
10	Kestnaddal	Tuhla Pääw	☉ o, p. l.
11	Neljasp.	Edo	peh:
12	Kede	Eulalia	med,
13	Loup.	Penigna	✓

Kristusse Riisatamisfest. Matt. 4, 1.

14	Pühhap.	1 P. Paastus	tuul:
15	Esmasp.	Wauстина	sed
16	Teisip.	Juliana	☸
17	Kestnaddal	Aleksander	ja

Sel Kuul on tännawo 28 Päwa.

18	Neljasp.	Konfordia	☉ 5, e. l.
19	Kede	Simon Apost.	uddus
20	Loup.	Eigarius	✠ sed

Kananea Raesest. Matt. 15, 21.

21	Pühhap.	2 P. Paastus	☉
22	Esmasp.	Petri Pääw	Päwad
23	Teisip.	Serenus	Lumme
24	Kestnaddal	Maddis Pääw	✓ ja
25	Neljasp.	Wiktorius	☉ 2, e. l.
26	Kede	Nestor	tuiso:
27	Loup.	Leander	ga

Sest kes kurratist waewatud. Luk. 11, 14.

28	Pühhap.	3 P. Paastus	odata.
----	---------	---------------------	--------

16mal felle ku päwal touseb päike kello 7, lähe
hää alla, kello 5. Pääw on 10, 6 agga 14 tuu:
di pitt.

Martius.

Paasto: Ku.

1	Esmasp.	Albinus	Kange
2	Teisip.	Medea	tuul,
3	Kesknäddal	Eers	∴ Lum:
4	Neljasp.	Adrian	● 6, e. l.
5	Rede	Angelus	me:
6	Loup.	Kotwrid	saoga;

5000 Mehhe Södtmissfest. Joann. 6, 1.

7	Pühhap.	4 P. Paastus	wah:
8	Esmasp.	Siprian	hel
9	Teisip.	Pööri: Pääw	# peh:
10	Kesknäddal	Mikeus	med
11	Neljasp.	Konstantin	wah:
12	Rede	Krefor	● 6, e. l.
13	Loup.	Ernestus	hel

Jesus kiwwidega wiisatud. Joann. 8, 46.

14	Pühhap.	5 P. Paastus	∴ kül:
15	Esmasp.	Longinus	mad
16	Teisip.	Kert	Ilmad
17	Kesknäddal	Truto	selge

Sel Kuul on 31 Päwa.

18	Neljasp.	Willeminus	taewa:
19	Rede	Kabriel	☉ 9, e. l.
20	Loup.	Pent	☿ ga.

Kristusse sisse: södtmissfest. Matt. 21, 1.

21	Pühhap.	6 P. Paastus	Sulla
22	Esmasp.	Kawael	ilm.
23	Teisip.	Tiits	kulmad
24	Kesknäddal	Kasimir	☿ selge
25	Neljasp.	Suur Neljas P. Paast. M. P.	
26	Rede	Suur Rede	☉ 9, e. l.
27	Loup.	Kustaw	☿ taewaga.

Kristusse ülestoumissfest. Mark. 16, 1.

28	Pühhap.	1 Pühha	Lum:
29	Esmasp.	2 Pühha	mi,
30	Teisip.	3 Pühha	wihma:
31	Kesknäddal	Tertlaus	ga,

10mal selle ku päwal touseb päife kello 6, läh:
hää alla kello 6. Pääw on 12, ja ö 12 tundi
pikk.

Aprillis.

Jürri: ehk Mahla: Ku.

1 Neljasp.	Karjalliste Pääw	segga:
2 Kede	Teodorus	● 10, p. l.
3 Loup.	Berdinand	tud.

Kiini: pandud ütsist. Joann. 20, 19.

4 Pühhap.	2 P. p. Ülest. P.	† Ude:
5 Esmasp.	Maksim	dused,
6 Teisip.	Kõlestin	niisked
7 Kestnädal	Aron	ja
8 Neljasp.	Liborius	willud
9 Kede	Bogislaus	✕ Il:
10 Loup.	Leo	mad.

Heast karjatsfest. Joann. 10, 12.

11 Pühhap.	2 P. p. Ülest. P.	2, e. l.
12 Esmasp.	Julius	Wih:
13 Teisip.	Kerwasius	ma
14 Kestnädal	Kiini Pääw	✕ sad:
15 Neljasp.	Karin	do,
16 Kede	Eudokw	felle
17 Loup.	Hans	järrel

Sel Kuul on 30 Päwa.

Ürritesse aia pärrast. Joann. 16, 16.

18 Pühhap.	3 P. p. Ülest. P.	2, e. l.
19 Esmasp.	Walerius	selged
20 Teisip.	Aldolarius	∴ tuul:
21 Kestnädal	Sulpisius	sed
22 Neljasp.	Kajus	✕ ja
23 Kede	Jürri Pääw	
24 Loup.	Albert	5, p. l.

Kristusse ärrataminnemissfest. Joann 16, 5.

25 Pühhap.	4 P. p. Ülest. P. Marlusse P.	
26 Esmasp.	Erfektas	
27 Teisip.	Eudokw	†
28 Kestnädal	Klaus	Pa:
29 Neljasp.	Witalis	✕
30 Kede	Reinmund	wad.

12mal selle ku päwal touseb päife, pole tundi pärrast kello 4 ning lähkääb alla, pool tundi pärrast kello 7. Pääw on pikk 15 ja 9 tundi.

Majus.

Mäio: ehk Leht: Ku.

1 Loup.	Wolbri Pääw	Sel:
Digest pallumisfest. Joann. 16, 23.		
2 Pühhap.	5 P. p. Illest. P.	2, p. l.
3 Esmasp.	† Leidminne	ge
4 Teisip.	Kottard	taewas
5 Kestnaddal	Susanna	sojad
6 Neljasp.	Suur + Pääw	...
7 Rede	Tesiderus	ja
8 Loup.	Parnabas	wahhet

Ndmustajast. Joann. 15, 26.

9 Pühhap.	6 P. p. Illest. P.	wihma:
10 Esmasp.	Job	4, p. l.
11 Teisip.	Wiftor	sed
12 Kestnaddal	Malo	Il:
13 Neljasp.	Liberatus	mad.
14 Rede	Sabina	Tuul:
15 Loup.	Sohwi	se

Sel Kuul on 31 Pääw.

Pühast Waimust. Joann. 14, 23.

16 Pühhap.	1 Pühha	† ja
17 Esmasp.	2 Pühha	10, e. l.
18 Teisip.	Erik	pääw
19 Kestnaddal	Potensia	paiste
20 Neljasp.	Pill	se
21 Rede	Tanislauß	8
22 Loup.	Emilia	Ilma:

Jesús ja Mikodemus. Joann. 3, 1.

23 Pühhap.	3 aino Jum. P.	de
24 Esmasp.	Pendiks	3, e. l.
25 Teisip.	Urwan	järrel
26 Kestnaddal	Ester	on
27 Neljasp.	Peet	mürri:
28 Rede	Willem	ra:
29 Loup.	Mart	mist

Rikkast Mehhest. Luk. 16, 19.

30 Pühhap.	1 P. p. 3 a. J. P.	odata.
31 Esmasp.	Wifand	8

8mal selle fu pääwal touseb päife pole tundi
pärast kello 3, ning lähhab alla pole tundi pä-
rast kello 8. Pääw on pitk 17, 8 agga 7 tundi.

Junius.

Taani = Ku.

1 Teisip.	Kotskal	● 6, e. l.
2 Kestnaddal	Hiskias	†
3 Meljasp.	Rasmus	Tuul
4 Nede	Liso	ne,
5 Loup.	Poniwastus	parrast

Surest Dhto: söma: aiaft. Luf. 14, 16.		
6 Pühhap.	2 P. p. 3 a. J. P.	sed:
7 Esmasp.	Lukretia	da
8 Teisip.	Medardus	so:
9 Kestnaddal	Pertram	● 2, e. l.
10 Meljasp.	Pittem Pääw	jad,
11 Nede	Blawius	fel:
12 Loup.	Vasilius	ged

Kaddunud Lambast. Luf. 15, 1.		
13 Pühhap.	3 P. p. 3 a. J. P.	Pääwad,
14 Esmasp.	Parnabas	nem:
15 Teisip.	Widi Pääw	● 3, p. l.
16 Kestnaddal	Justina	† de
17 Meljasp.	Kreca	jär:

Sel Kuul on 31 Pääw.

18 Nede	Nikander	ref
19 Loup.	Kerwasius	wihm,
Olge armolissed. Luf. 6, 36.		
20 Pühhap.	4 P. p. 3 a. J. P.	tule:
21 Esmasp.	Kael	ja
22 Teisip.	Uhlafius	● 4, p. l.
23 Kestnaddal	Pafilides	Mürrie:
24 Meljasp.	Taani Pääw	tamis:
25 Nede	Kristiana	†
26 Loup.	Jeremias	sega.

Rohkest Kalla: sagist. Luf. 5, 1.		
27 Pühhap.	5 P. p. 3 a. J. P.	Sel:
28 Esmasp.	Josua	ge
29 Teisip.	Petr. Pawl. P.	taewas.
30 Kestnaddal	Judit	● 8, p. l.

10mal sette ku pääwal tonseb päife 3 werendel
parrast kello 2, ning lähhab alla, üks werendel
parrast kello 9. Pääw on pitt 18 ning üks pool
tundi, 8 agga 5 ning üks pool tundi.

1	Neljasp.	Leobald	So:
2	Rede	Heina Mar. P.	jad
3	Loup.	Kornelius	Pä:

Wariferide Sigusfest. Matt. 5, 20.

4	Pühhap.	6 P. p. 3 a. J. P.	wad
5	Esmasp.	Poniwastus	...
6	Teisp.	Hektor	selge
7	Kestnaddal	Erino	taewa:
8	Neljasp.	Temitrius	D 9, e. l.
9	Rede	Kilian	ga.
10	Loup.	Israel	Nüid

4000 Mehhe södtmissfest. Mark. 8, 1.

11	Pühhap.	7 P. p. 3 a. J. P.	tulleb
12	Esmasp.	Hindrik	kange
13	Teisp.	Marrette P.	Mür:
14	Kestnaddal	Ponawent	rista:
15	Neljasp.	Upost. Jagg.	12 p. l.
16	Rede	Aufust.	min:
17	Loup.	Eleonora	8 ne,

Walle Prohwetideft. Matt. 7, 15.

18	Pühhap.	8 P. p. 3 a. J. P.	rahhe:
19	Esmasp.	Nuwina	ga.
20	Teisp.	Elias	Tuulne;
21	Kestnaddal	Taniel	X päaw
22	Neljasp.	Apollina	7, e. l.
23	Rede	Karolina	on
24	Loup.	Kristin	pilwes,

Uttekohtfest Maia: piddajast Luf. 16, 1.

25	Pühhap.	9 P. p. 3 a. J. P.	Jakobi P.
26	Esmasp.	Anno	wahhel
27	Teisp.	Marta	selge.
28	Kestnaddal	Peatriks	uddu:
29	Neljasp.	Olowi Päaw	sed
30	Rede	Abdon	9, e. l.
31	Loup.	Hermann	Död.

14mal selle fu päwal toufes päike 3 werendel pärrast kello 4 ning lähhab alla, werendel pärrast kello 7, päaw on pitk 16 ning üts pool, 6 agga 9 ning üts pool tundi.

Augustus.

Leikuse: Ru.

Jerusalemma arrarikmissesf. Luk. 19, 41.

1 Pühhap.	10 P. p. 3 a. J. P. Petri Wang.	
2 Espasp.	Annibal	
3 Teisip.	Eleasar	Sojad,
4 Kestnaddal	Judas	
5 Neljasp.	Dominikus	✂ wah:
6 Kede	Eigenius	✂ 3, v. l.
7 Loup.	Tonatus	✂ hel

Wariserist ja Tölnerist. Luk. 18, 9.

8 Pühhap.	11 P. p. 3 a. J. P.	wihma:
9 Esmasp.	Romanus	∴ sed
10 Teisip.	Lauriuse Pääw	Ilmad.
11 Kestnaddal	Herm	Mürreis:
12 Neljasp.	Eusebius	ta:
13 Kede	Klara	9, v. l.
14 Loup.	Ello	minne

Kurdist ja keletumast. Mark. 7, 31.

15 Pühhap.	12 P. p. 3 a. J. P. Nusti Mat.	
16 Esmasp.	Isaak	wih:
17 Teisip.	Dnesimus	ma

Sel Kuul on 31 Päwa.

18 Kestnaddal	Sebald	ja
19 Neljasp.	Rut	tule:
20 Kede	Wilibert	ga.
21 Loup.	Leno	9, v. l.

Preestrist ja Lewitist. Luk. 10, 23.

22 Pühhap.	13 P. p. 3 a. J. P.	✂
23 Esmasp.	Parfabas	Willo
24 Teisip.	Petri P.	
25 Kestnaddal	Ludwif	tuul:
26 Neljasp.	Ireneus	sel:
27 Kede	Perend	ged
28 Loup.	Aufustin	● 9, v. l.

Kümnest Piddali: tēbbisest. Luk. 17, 11.

29 Pühhap.	14 P. p. 3 a. J. P. Joann. Huf	
30 Esmasp.	Rebella	pä:
31 Teisip.	Penjamin	wad.

14mal selle ku päwal touseb päike 3 toereh:
del pärrast kello 4, ning lähhää alla, werendel
pärrast kello 7. Pääw on pitk 14 ning üks
pool, 6 agga 9 ning üks pool tundi.

September. Suggise-ehf Mihkli: Ku.

1	Kestnåddal	Etidius	Willud,
2	Neljasp.	Elisa	■
3	Kede	Reinart	niisked
4	Loup.	Moses	☉ 9, e. l.

Mammongast. Matt. 6, 24.

5	Pühhap.	15 P. p. 3 a. J. P.	ning
6	Esmasp.	Magnus	✝
7	Teisip.	Rigina	ud:
8	Kestnåddal	Mar. Sündminne	dused
9	Neljasp.	Abigail	Is
10	Kede	Eobald	mad,
11	Loup.	Pööri Pääw	☺ 9, p. l.

Maini: Linna Surnast. Luk. 7, 11.

12	Pühhap.	16 P. p. 3 a. J. P.	wah:
13	Esmasp.	Amatus	hel
14	Teisip.	Misti Ullendam.	tuul,
15	Kestnåddal	Nikodemus	ja
16	Neljasp.	Ciwemia	✝
17	Kede	Titus	fel:
18	Loup.	Werner	ged

Sel Kuul on 30 Pääw.

Wee: többisest. Luk. 14, 1.

19	Pühhap.	17 P. p. 3 a. J. P.	☼ 8, p. l.
20	Esmasp.	Eöns	pä:
21	Teisip.	Matteuse Pääw	wgd.
22	Kestnåddal	Morits	Uddu:
23	Neljasp.	Osea	ne,
24	Kede	Aleowas	wah:
25	Loup.	Haralt	✝ hel

Euremast Kässust. Matt. 22, 34.

26	Pühhap.	18 P. p. 3 a. J. P.	heit:
27	Esmasp.	Udolu	● 9, e. l.
28	Teisip.	Wentel	liffud
29	Kestnåddal	Mihkli Pääw	✝ pä:
30	Neljasp.	Hironimus	wad.

12mal selle ku päwal touseb päike kello 6, ning lähkääb alla kello 6. Pääw on pikk 12, ning ö ka 12 tundi.

Oktober.

Wina = meil Roja = Ku.

1 Rede	Wolrad	Kül:
2 Loup.	Jairus	mad

Allvattud Jnnimesfest. Matt. 9, 1.

3 Pühhap.	19 P. p. 3 a. J. P.	ööd
4 Esmasp.	Prants	3, e. l.
5 Teisip.	Wides	haffa:
6 Kestnaddal	Amalia	wad
7 Meljasp.	Susanna	...
8 Rede	Anstaw	tulle:
9 Loup.	Tomasia	ma.

Pulma Ridesf. Matt. 22, 1.

10 Pühhap.	20 P. p. 3 a. J. P.	Wil:
11 Esmasp.	Angelus	11, e. l.
12 Teisip.	Mai	lud,
13 Kestnaddal	Teresia	tunl:
14 Meljasp.	Kalikstus	sed
15 Rede	Heddo	wah:
16 Loup.	Kallus	hel

Sel Kuul on 31 Päwa.

Runninga Mehhe Poiast. Joann. 4, 47.		
17 Pühhap.	21 P. p. 3 a. J. P.	wih:
18 Esmasp.	Lukas	mased
19 Teisip.	Eutsius	3, e. l.
20 Kestnaddal	Wendelin	8 pā:
21 Meljasp.	Ursel	wad.
22 Rede	Sewerin	Kan:
23 Loup.	Salome	ge

Kawwalast sullasest. Matt. 18, 23.

24 Pühhap.	22 P. p. 3 a. J. P.	tunl
25 Esmasp.	Kristian	fel:
26 Teisip.	Amandus	9, p. l.
27 Kestnaddal	Wilip	ge
28 Meljasp.	Engelbregt	kül:
29 Rede	Abjalom	ma
30 Loup.	Josawat	pāwa:

Rohto: Rahhast. Matt. 22, 15.

31 Pühhap.	23 P. p. 3 a. J. P.	dega.
------------	----------------------------	-------

16mal selle ku päwal touseb päike pole tundi
pärast kello 7, ning lähkää alla pole tundi pär-
rast kello 5. Päaw on pitk 9 d 15 tundi.

November.

Talwe: Ku.

1 Esmasp.	Pühhade Pääw	Uddu:
2 Teisip	Hingede Pääw	D 12, e. l.
3 Kesknaaddal	Kottlieb	L sed
4 Neljasp.	Ott	
5 Kede	Kasper	Il:
6 Loup.	Paltser	mad.

Jairi Lüttrest. Matt. 9, 18.

7 Pühhap.	24 P. p. 3 a. J. P.	wah:
8 Esmasp.	Writs	hel
9 Teisip.	Theodor	lange
10 Kesknaaddal	Martin Putter	☺ 5, e. l.
11 Neljasp.	Martin Piist.	☸
12 Kede	Arkadius	Form,
13 Loup.	Preedrik	wah:

Hirmsast Arrakautamisse tööst. Matt. 24, 15.

14 Pühhap.	25 P. p. 3 a. J. P.	hel
15 Esmasp.	Atanasius	wihm
16 Teisip.	Alweus	lumme:
17 Kesknaaddal	Jonas	ga
18 Neljasp.	Esra	☾ 9, e. l.

Sel Kuul on 30 Pääw.

19 Kede	Liisbet	seggas
20 Loup.	Amos	tud.

Wiimsest Rohust. Matt. 25, 31.

21 Pühhap.	26 P. p. 3 a. J. P. Mar. Ohw.	
22 Esmasp.	Sesilia	Sel:
23 Teisip.	Klement	ged
24 Kesknaaddal	Josias	☸ tuul:
25 Neljasp.	Kaddrina Pääw	● 7, e. l.
26 Kede	Konrat	sed
27 Loup.	Isai	pääwad,

Kristusse Sisse: söitmisest. Matt. 21, 1.

28 Pühhap.	1 Kr. Tull. P.	kulmad
29 Esmasp.	Ewert	död.
30 Teisip.	Andrese P.	Lum:

9mal selle ku pääwal touseb päike pole tundi
pärast kello 8, ning lähkää alla pole tundi pär:
rast kello 3. Pääw on piik 7, 8 agga 17 tundi.

Dezember.

Toulo: Ku.

1	Kestnåddal	Arent	D 11, p. l.
2	Neljasp.	Kandidus	me
3	Nede	Parbo	sad:
4	Loup.	Algaton	do.

Låhbed enne wimist Pawa. Luk. 21, 25.

5	Pühhap.	2 Kr. Tull. P.	Kan:
6	Esmasp.	Niggolas	ge
7	Teisp.	Natalia	tuul;
8	Kestnåddal	Maria Sam.	fel:
9	Neljasp.	Ju, kum	⊙ 11, p. l.
10	Nede	Pühhem Pääw	ged
11	Loup.	Elfo	pä:

Joannes Wangi: tornis. Matt. 11, 2.

12	Pühhap.	3 Kr. Tull. P.	wad.
13	Esmas.	Eutia	+ kilm
14	Teisp.	Nikafius	lummes
15	Kestnåddal	Johanna	ga,
16	Neljasp.	Idia	niis:
17	Nede	Albina	fed
18	Loup.	Kristow	⊙ 10, p. l.

Sel Kuul on 31 Pawa.

Joannesse Tunnistussfest. Joann. 1, 19.

19	Pühhap.	4 Kr. Tull. P.	8 pä:
20	Esmasp.	Abraam	wad
21	Teisp.	Soma Pääw	pöras
22	Kestnåddal	Peata	wad
23	Neljasp.	Udo	kül:
24	Nede	Ewa	⊙ 6, p. l.
25	Loup.	Toulo	ma

Sest immet's: pannenissfest. Luk. 2, 33.

26	Pühhap.	5 Kr. Tull. P. Zeine Pühha	
27	Esmasp.	Kolmas Pühha	pole,
28	Teisp.	Säta Peste P.	ja
29	Kestnåddal	Noa	löppe:
30	Neljasp.	Tawet	tawad.
31	Nede	Silwester	⊙ 7, p. l.

10mal selle ku päwal tonses päike werendel pärrast kello 9, ja lähhab alla 3 werendel pärrast kello 2. Pääw on pirk 5 ja üks pool tun- di, 6 agga 18 ja üks pool tundi.

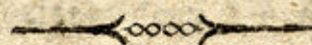
Sel aastal saab päike kaksford, ja ku kaksford warjotud. Agga meie pool on agga üksford ku: warjotamine nähtaw.

1, päike warjotakse 2 sei Aprili ku päwal, öhtul, ja se ei olle mitte meie pool nähtaw.

2, ku warjotakse 18mal Aprili ku päwal, hommikul, ja üks ossa on sest meie pool nähtaw. Temma hakkatus on kess ösel, ja temma ots on kello pool nelli.

3, päike warjotakse 27mal Septembri ku päwal, enne lõunat, ja se ei olle mitte meie pool nähtaw.

4, ku warjotakse 11mal Oktobri ku päwal enne lõunat, ja se ei olle mitte meie pool nähtaw.

Lada piddamissed Cesti: Maal.

Meeri Kuul: 7 nel ja 8 mal Päwal Valdiske Linnas, on Lada, kus keiksuggust kaupa, weiksid ja hobbosid müakse. Sellsammal Kuul 10 mal ja 11 mal Päwal, on Hapsalo Linnas, nendasammoti Laad. Sellsammal Kuul, seitsmel, ja kahheksamal Päwal kolmattümminend, on Rakwerre Linnas sesammasuggune Laad. Kuuula-Ku kolmandamal Päwal Paide Linnas, sesammasuggune Laad. Jaani-Ku 16 mal ja 17 mal Päwal Rakwerre Linnas, nendasammoti Laad. Sellsammal Kuul 20 nemast Päwast sadik, ku otsani, on Tallinnas suur Laad keiksugguse kaubaga. Sellsammal Kuul 25.

Päwal on Paides nendasammoti Laad.
Mihkli-Ku 14mal ja 15mal Päwal Hapsalus.
Selsammal Kuul 26mal, 27mal ja 28mal
Päwal Tallinnas, Weikse- ja Hobbose-
Laad, Wirro- ja Karja- wärrawa ees.
Wina- Ku esimesesl ja teisel Päwal
Paldiski Linnas, Weikse-, hobbose- ja kei-
gesugguse kauba Laad.

Murre on rõmo eelkäia.

Illus on nähha, kui wennad ja bed-
teine teist armastamad, ja maast mad-
dalast need siddemed punnurwad, mis sed-
da armastust mitto põlweni kinnitawad.
Eest ilma sõbrusseta inimenne metsalisseks
jääb; agga rõmo ja waewa teistega jägga-
des, ellab ta, otse kui taewa oues.

Misugguse mele mõtte peäle kaswatas Urdo
Jaan ommad lapsed; ja iggaühhe südda rõ-
mustelles, tähhele pannes, kuida ta ommad
tööd nendega toimetas, ehk sõma laual
nendega istus, ehk muido jutto aias. Eel
iggast asjast olli nähha, et wannematte ka
wallitus olli.

Nenda, kui Jaan ommad lapsed kaswa-
tas, olli ta isje ja keik temma suggu ja selts,
ja ei olnud seal wahhet waesema, egga
riikama wahhet — mis õnnets juhtus üh-
hele, rõmustas keiki, ja mis ühhe peäle lan-
ges, panni teisi ka murretsema — egga ol-

nud seäl ühhegi suust kuulda, mis teisi
wois teotada.

Se fird teggi Ardo perre rõõm teised
keif ka rõõmsaks; sest wannem tüttar, Mar-
ri, piddi pulmad piddama, ja se mees, kel-
lele ta läks, olli nende mele järrel. Keif
sepärrast walmistasid pulma wasto — naes-
terahwas seadis ehtesi, ja meesterahwas koh-
endas soido-riisto.

Agga sõnnum, et Ardo Jani poia Wil-
lemi peäle jänud, wäe alla minnina, seggas
need rõmud ärra. Ka olli Willem isse ärs-
ra ehmatand. Sest põlli, mis alles kats-
matta, ifka aiab kartma — wärriseb om-
meti mees siis, kui ta prudiga altari ette
lähhab. — Kes tulleraid asjo ette woib
teada! sepärrast innimesse arg werri ifka us-
sinam on kartma, kui lootma.

Agga Ardo Jaan olli keige süddamif-
kum. Ja ta ütles: „Ma ollen omma poega
„nenda kaswatanud, et temma kassi saab
„hästi kaima, mis põlwe Jummal temmale
„ka annab. Olle agga priist, mo poeg, ja

„ärra wässi ärra õigust teggemast! Sest
„wäggi peab ollema, ja kust tulleb wäg-
„gi, kui se mitte norematte läbbi ei kaswa?
„Kui innimenne agga teeb, mis kohhus on,
„siis iggas põlwees sünnib ellada, ja mis-
„suggune põlli ilma waewata on? Agga õi-
„ge meel woidab keif waewa ärra — Ja eks
„meie nored Herrad eynamiste keif ka ei olle
„wäe peäl? — mis suremat armo siis meie
„suggu tahhab? „

Need sannad tõssid Willemi süddant jälle,
ja ta pallus agga, et ta monned päwad weel
omma wannematte jure woiks jada. Sedda
lubba temmale ka anti. Sest temma ja temma
selts olli ustaw, ja Willem ütles: „Mo en-
nese au pärrast ma kussagi ei lähhä, —
tännini ma olin aus tallopoeg, Moisawan-
nema sanna kuuldes, nüüd saan ma sõdda-
mehheks, ja kulen sanna, kui ennegi — mis
õppind asji, ei olle tarwis õppida.“

Agga temma südda ommeti jäi wallutama,
kui lahkuminne mele tulli. Ja se wallo

laks weel fibbedamaks sepárrast, et ta winad Ei
soga olli jonud, kedda ta wágga armastas.
Siiski ommeti pari ta ei tahtnud minnna.
Sest ta ütles: „Kui ma pari temmaga läh-
hán, siis ei olle ta naene egga tüdruk — ja
„eks nisuggusi küll olle mõda kóhtusi laddu-
„mas, kes tagga järrel püüdwad lahti sada?
„Ei minno Eiso pea nenda alla jáma. — Te,
mis tahhad, kostis Eiso, „mo süddamest sa
„ennam ei lahku.“

Siis wottis Willem Eiso sõrme peält sõr-
musse, ja panni sedda ennese sõrme, littedes:
ei se meid fibla; agga mo seltsimehheks ta jááb,
funni ma ellan — tulleb sepárrast mees, kes
kolbab, siis minne — ja unnusta mind. —
Ja Eiso kostis jälle: „kellele ma sedda kurja
„teen, et kát temmale annan, ja südda lööb
„sinno pole! — Siis wanni Urdo Jaan
ommad káed risti ja ütles: „rómoga lähhán
„hauda nüüd, nisuggust jutto omma laste
„suustkuuldes. Urta nutta mitte, emma! árge
„nutte úkski! meie lapsed kónniwad Jumma-
„la warjo al, sest õige meel juhhatab neid.“

Ja keikide süddamed jáid julgeks, ja ellasid
need kaks kolm páwa, mis Willem weel nen-
de jures olli, Jummalat palludes, ja Tem-
ma peäle lotes.

Agga kui aeg kátte weres, et tedda pid-
di árrawidama, olli ommeti fibbe karrikas
jua. Sest südda ifka halledaks jááb, neist
lahkudes, kellega õppind olleme ellama: kui
paljo enam mitte siis, kui keik tullewad
jummalaga játma. Sel wiisil olli se luggu
Willemi minnemisse páwal. Keik suggu-
lassed ja tuttawad tullid — iggaüks terretas
tedda — iggaüks jái seisma — ia need san-
nad, mis monni piddi rákima, jáid kele peä-
le: sest kui südda leinab, kaub jut.

Seddawisi ollid keik ümber Willemi, nut-
tes ja head temmale sowides, et se tubba ni
pühhaks jái, kui palwe kooda. Ja keik taht-
sid tedda sata. Agga moistlik issa ütles:
„Õõbra saatminne on kui ingli selts, agga
„teeb minniale wallo. Sest igga sanna, mis
„sates rágitakse, on jummalaga játminne.“

„Sepärrast lahkusisse assi ikka kergem on,
„kui jummalaga = jätminne ärra jääb.
„Meie mõttest ta ellades ei lahku —
„olgo need temma saatjad.“ Ja nenda rää-
kide, astus ta Willemi ette, ja ütles: „poeg!
„sa nääd, kuidas meie süddamed nutwad sin-
„no pärrast, agga sa lähhad aulikko asja
„peäle wälja, sest igga sõddamees on illema
„Wallitseja kässo hoidia. Ärra testa sepä-
„rast mitte sedda nimme, mis sa kannad, et
„Jummal sind aitaks kätte pärrida, mis la-
„matta tentale on seätud — Suur Jummal!
„olle meie lapse juhataja ja wahwasta tem-
„ma süddant — Amen! Amen!“. Ja keif
nuusid ja ütlesid: „Amen! Amen!“ — ja
pühha wait = olleminne jäi keikide peäle.
Sest, kui wiimsed silmapilgud kä, mis hea
innimenne weel meie jures on, siis pühhad
mõtted a. a. bad werd kema, ja se, kes peab
lahkuma seijab meie ees, kui au-üllekon-
naga ehitud. Nenda seisis Willem seäl
kui issa ütles: „no mo poeg, wotta lahku

„misse karrikat wasto — hobbofed on wal-
„mis!“

Siis langes Willem issa kaenla — loi
teise käega ümber emma, ja kui ta nende rin-
nul nutnud, langes ta Liso kaenla — ja siis
wendade ja õddede kaenla — ning jättis kei-
gile jummalaga — keras siis jälle Liso pole,
ja kuiwatas ommad silmad temma sidi rin-
na rätikto sisse, mis ta temmale anniks olli
tonud, üteldes: „nüüd ma enam ei nutta!“
Ja siis ta läks — ja keif teised oue peäle tag-
ga järrele. Alga, wantri peäle minnes, ta
watis jälle taggasi ja ütles: „Lisut arge järke
mahha!“ — Ja keif wastasid, kui üh-
hest suust: meie kallis laps, meie kal-
lis õdde peab ta ollema! — need kannad
ta weel kulis, kui wantri soitia temmaga
ouest wälja aias. Ja Ardo Jaan tõstis
ommad käed siis taewa pole ülles, ja ütles:
„oh se on kallis assi, se lotus Jummalaga peä-
„le! kas ellame, ehk surreme, ikka Temma
„armo tiwad meid katwad — kas näme
„tedda enam, ehk näggematta — seäl ted-

„Da ommeti näme, kus Jummal wottab ärs-
rapühkida keik wee-pissarad meie silmist.
„Tulle, laps Liso! nutta minno rinnul —
„Willemi suggu selts nuttab meiega. Agga
„Liso ei kuulnud egga näinud, kui watis üksi
„filmi Willemit takka.“

„Siis ütles kegi: „nüüd ma nään, mis di-
„ge innimenne maksab! Sest olleks ta kur-
„ja wiisiga olnud, siis ükski ei olleks temmast
„suggu piddand, ja meel olleks weel hea, et
„nisuggune lähhab; agga tedda meie malle-
„tame, kunni ellame; ja tahhame ka Lisut
„meles piddada.“

„Siis läks emma Liso jure, ja ütles:
„Kas lähhan moisa palluma, et sa meie per-
„resse jääd? — tahhad Marri assemele tul-
„la? kohhe wottame sind tütriks wasto!“
„Ja Liso kostis: „ei ma ka maialt rahho
„leia — „Meie praua ei kela sedda mitte,
„hakkas emma jälle räkima, sest temma mur-
„retseb isse Willemi pärrast.“ — Läks ka
„moisa, ja olli ka nenda kui ta arwas: wan-
„na praua silmad ollid wet täis, tedda näg-

gemas, ja kohhe anti Lisut Marri assemele,
emmaga seddawisi jutto aiades: „min-
„no al nemmad keik on üleskaswanud,
„sepärrast on nemmad, kui mo en-
„nese lapsed minno ees — agga, kes
„ommeti woib parrata! ehk kes se teine
„minnia piddi ollema? — mo ennese poia
„poeg, kedda ma emma sülest ollen kaswa-
„tanud, on wäe peal; ja ma ollen jo mitto
„ford temma pärrast nutnud. — Siiski,
„eks se so süddant jälle rõmusta, et keik so
„poia minnemist kahhetsewad? Temmasug-
„guse mehhe kassi kussagi sandiste ei woi
„käia. — Olgo innimenne, kes tahtes, kes
„heaga ei tule, peab kurjaga kuulma —
„agga, kel koddunt jo head wiisid, siis ifka
„lotus rõmustab.“ — Jummal waim juh-
„hatago tedda, ja rõmustago meid! üt-
les emma, ja läks, tännades Liso pär-
rast, ärra.

„Nüüd piddid esmalt Marri pulmad kog-
gone waitfelt sama petud. Agga issa ütles:
„liig murretsemunne näitab, nago tõrguks

„sinnimenne Jummalala wasto — meie olles
„me tedda Sure Issa holeks jätnud, woi
„meie kurbastus tedda parreminne hoiab:
„Marri pulmad peawad priiskeste sama pe-
„stud! Algga Liso rättik, kühho sisse Wil-
„lem ommad silmad kuiratas, peab laula-
„tamisse päwal Marri ümber ollema, kui se
„keige illem ehte — Ei Liso sedda kela, sest
„temma sepärrast ifka rättiko perremees
„on.“

Niud tahsid Ardo Jaan ja temma nae-
ne, et Liso nende wannema poiale piddi min-
nema. Algga sedda Liso, egga Karel ei taht-
nud. Ja Karel ütles: „ma teen patto wen-
„na wasto, kui ma tedda wottan, et käl
„südda kutsuks; sest siis ma pean sedda ar-
„mastust, misga ta mo wenda armastab,
„temmast ärrasowima.“

Algga kui rahwas teada sai, et Liso
mitte Karli jäuks ei olnud, hakkasid Li-
sole kossilassed kaima iggalt poolt. Sest
ta olli wägga hea wiisiga, priis tüttarlaps,
ja keik kombe ümbras temma tõssist meelt,

et däladki temma liggidel waiksemaks jäid.
Algga ta ei wotnud ühhegi wina wasto,
et käl jo kakssteistkümmend aastat Willemi
minnemisest hakkas sama.

Reigewimaks rägiti, et Willem sõtta olli jä-
nud. Algga selle juttoga weel nago lotus
olleks woiend, sest wanna issa ütles: „woib
„tõssi käl olla, mis rägivad, ommeti mit-
„to jut touseb tulest, ehk segi waub wal-
„leks.“

Algga monni nädal pärrast sedda, tulli
ta linnast, ta olli ni kurb, et teised ka kurb-
maks jäid, et käl nemmad ei teadnud, mis
se piddi tähhendama, sest ükski ei raatsind
temma kääst küsida. Esite, kui ta need
koppikad, mis ta kauba eest samud, sai
luffo tahha pannud, kutsus ta keik kofko ja
ütles: „panneme niud käd risti ja pallume
„Jummalat, sest niud tean, et Willemit
„ennam ei olle.“

Liso langes kühhe istuma, ja wanna em-
ma temma kōrwa ja keik õhtasid. Ommeti
küssis Liso, kust ta sedda piddi teadma? —

„üts soldati naene, kes seält tulnud, on keif
 „mulle rāfinud, kostis issa, „waenlane on
 „saand pillotud, agga se koht, kus meie
 „Willem seisnud, tassund woito. — Urge
 „nutke mitte! surrema peame keif! kas lāks
 „temma eel, ehk meie — kui hing agga rah-
 „ho paika saab! ja senna temma mehhe
 „hing wist sai, sest mitte wallatus, egga fur-
 „ri nou aiand tedda senna — egga
 „olle waenlane tedda pōggenemisse peält mah-
 „halōnud — ta surri woiteldes! Wag-
 „ga ja pehme sūddamega olli ta lapsest sa-
 „di, ja se wois wāgga tigge olla, kelle pār-
 „rast temma wihhaseks sai. Agga kui mees
 „olli ta ka, kui mehhe kord tulli, ja kuhho üts-
 „ki ei julgend minna, senna temma lāks;
 „sest hea sūddame tunnistus olli ikka tem-
 „ma saatia. Urge nutke sepārrast mitte —
 „temma on parreminne asfutud, kui meie
 „pattused weel! — Agga kes sedda nutto
 „siiski wois keelda, ja wanna issa nuttis
 „isse, ehk weel halledam, kui teised.“

Et kōl Liso lotus nūud wāgga otsas olli,

siiski se nou, tüdrukō pōlwe jada, ei lahku-
 nud temmast, ja ta ütles: „egga mul hāb-
 „bi fest olle, kui muido innimeste sekka kol-
 „ban; ehk mis se naese nimmi parremaks
 „teeb, kui armastus sedda ei tōsta?“ — —
 Agga nūud olli Liso ühhel lihharwette teisel
 pühhal wanna emmaga firrikus olnud. Ja,
 lounat sūes, rākisid nemmad teistele, mis
 jutlusfest nende mele jāmud — kuida need
 kaks jūngrit Emaust, kes ni wāgga Jesusse
 surma pārrast leinasid, ni teadmatta rõ-
 mustud said. Ja Liso ütles: „keif mo
 „werri hakkas likuma, sedda kuuldes —
 „kallis Jummal! nemmad kōndisid temma-
 „ga, ja ei teādnud mitte, et temma isse se
 „olli — kui meie omma Willemit ka nen-
 „da saaksime nähha!“ Siis ütles wanna
 issa: „ārra te patto, laps, sedda ihhalda-
 „des, mis kōggoniste ei sūnni! sinno usk õp-
 „petab, et sa tedda teises ellus nähha saad,
 „olgo sul kōl sest armust. Siin on keif
 „pole peäl. Agga siiski touseb ka murrest
 „ja waewast mitto rõõm; Eks olle meie

„wastastif murre = jaggaminne sinno ja
„meie murret fergitanud? ja eks meie olle
„mitto maggusat silmatäit teine teisege
„nutnud? — eks se peaks meie igga-
„west rõnu kosutama? — Mäte lapsed,
„mis wiisi taewane Jēsa ennese pole sa-
„dab!“ — Menda rāfides, nāggid nemmad
ūhhe tõlla nelja priske hobbosega senna per-
re ukse ette aiawad, ja üks wāe-üllem
kūssis tõlla seest, kas Ardo Jani perre siin
pidi ollema?

„Siin on — jah!“ kostis Jaan. „De
„siis omma toa walmis, ütles se wāe-ül-
„lem, sest sesinnane wannem seārsand jāab
„sinno jure.“ Ja se seārsand lāks kohhe
tõlla peält mahha. — „Agga leppi illusas-
„te temnaga, sest temma ja sinno wah-
„hele ma ūhtegi digust ei moista,“ ütles ta
weel, ja sõitis emale. — „Kes peab siis
digust moistina, kui ūllem ei moista? torri-
ses Jaan tagga järrel,“ nago olleks temmal
teine usk, kui keik ma-ilmal! — isse nāitab
ommeti mehhe ollewad, kes ennast piskada ei

anna, ja kes ehk mitto lahingi wallo kāsund
— ei sedda moista!“ ja wanna moor
ütles: „no kui temma digust ei te, siis meie
wanna praua sedda teeb, et ta kūl naestes
rahwas on — Jummal piddago agga tem-
ma peakest ūlles! — Kūl Jummal aitab!“
kostis Jaan, olleme surema waewa pārrast
Temmast mitte tagganend. Siiski õnneks,
et ka nattukeste wenne-keelt aian! Agga
dige minno jure jāttis tedda, kus leige-
waesemat tubba ja toito on — siin ei olle
kohagi, kuhho ta kirjutamisse laua panneks,
sest sedda wannem seārsand allati prugib.“
— „Ei muud nou,“ ütles wanna moor
jälle, „kui nimmetame sedda agga prauale!“

Genni seārsand ifka seisis nende ees pūsti
— kaks au-rahha munderi peäl, ja kolmas
olli au-rift — nūūd ta hakkas nago lūkuma,
ūteldes: „ma nāān kūl, et teil ennestel poe-
ga wāe peäl ei olle. — Ei olle ka ennām
poega wāe peäl!“ kostis Jaan hākedaste,
„agga se pārrast ma ei tōrgo wasio wote-
tes; ma ūtlen agga, et teistel parremad to-

ad ja suremat warrandust on, kui minnut.
Sest pikne kautas mo honed, többi tappis
mo lojussed, ja us rikkus mo põllud ärra,
et kurjadele õige naeruks ollen jäänud. —
Kes julgeb sind naerda? — Küssis seärsand
äffiste. „End need keif,“ kostis Jaan, „kelle
wallatust ma ellades ei olle heaks kiitnud —
se wiha aia neid nüüd, mind naerma;
agga ei se te mulle muud waewa, kui et
mul agga halle meel neist on.“

Siis ütles seärsand: „miks teil mitte en-
nam poega wäe peäl ei olle?“ — Temma
on lahingi jäänud,“ kostis Jaan, „siin lei-
name tedda!“ — Siis olles ta au-wäart
surma surnud! Kostis seärsand wasto, agga
kust teie sedda teate? — Üks soldati naene,
kes seält tulnud, on mulle sedda rääkinud,
wastas Jaan. — Mitto lobbiseb tühja, üt-
les seärsand jälle, ja küssis, Liso peäle näi-
dates, kas se ehk olli temma naene? —
Olli temma pruut, kostis Jaan, ja on weel
temma pruut. — Veel temma pruut? im-
metelles seärsand. Jah, weel temma pruut!

kostis Jaan, et ta ehk tänna teisele woiks
minna.“ — Nisugguse prudiga pean tutta-
waks sama, naeris seärsand nüüd, sest min-
na armastan ka jo mitto aastat, et ükski
teine armastus mo ees ei maksa — ehk kui
tedda armastan, kaub wanna armastusse
waew meist mollemist! — ja sedda üteldes läks
ta liggemale Liso pole. Agga Liso läks
eest ärra. — Siis wottis Willem omma
wäe-kübara mahha, ja ütles meie teie:
„Armas Liso! ei sa tunne omma Willemit
ennam? — Kui se arm ka, mis waenlase
moõk mo palle sisse raiund, mo näggo teist-
wisi teinud, mo südda ikka sesamma weel! —
tunned sedda sõrmust? — ja ennäh! sesam-
ma räätik sinno ümber, mis sisse omma lah-
kumisse nutto pannin.“ — (sest kui Liso püh-
hapäwa rides olli, siis olli se räätik temma
keigearmsam ehte) — Kas nüüd ussid, mind
sinno Willemit olla? — Kallid wanne-
mad! Kallid wennad ja ded! eks teie ei tun-
ne mind ennam? — Jah tunneme! jah tun-
neme! jah tunneme!“ küssendasid keif. Ja

kelle keel oskab sedda rõmo juttustada, mis
nõud seäl perres olli! kelle kirvi kinnitab sed-
da õnne illeswotta! — Willem se, ni
taua ärrawõnud kallis põeg ja wend — Eiso
peigmees, kelle parrast ta hädä ja wae-
sust temma wannemattega wottis kanda, ja
kedda keik jo nutsid ja leinasid — sesamma
feisab nende ees.

Jesad! emmad! wennad! õed! keik, kes
armastusse siddemega kofko on pandud! eks
rõõm aia wet silma, sedda kuuldes? —
Oh, kuulge, keik leinajad! nenda saab üks-
ford rõõm taewas ollema, neid jälle nägge-
mast, kelle hauade äres meie siin wärrise-
ma jääme. — Kas ma walwan, ehk nään
ma unnest? küssis wanna moor, ja temma
jallad werefid möda põrrandat, nago olleks
ta norikufs jänud — ei tulnud jooksi-
wallo, egga mu waew mele; agga kül om-
matsed ja sõbrad tullid mele, sest ta ütles
kohhe norematte wasto: minge, minge ja
saatke tanna õhtuks weel keik meie sõbrad
kofko! ja räkige sedda ka prauale!

Agga praua jures olli seddasamma rõmo.
Sest se wäe-ullem, kes Willemit senna
tonud, olli sesamma, wanna praua ennese
poia poeg, kedda ta isse olli kaswatand, ja
kedda ka jo arwati surnud ollera. Sepär-
rast sadeti ka sel õhtul weel laua-sirust ja
kele-kastet Urdo Zani perresse. Ei nemmad
olleks ka mitte muido need woerad woinud
wasto wotta, mis wanna moor esimesse
rõmo walloga aias kutsuma — ni waeseks
Zaan olli jänud. Siiski temma waesus ted-
da ühhegi melest alwaks ei teinud. Sest tem-
ma willetsusfed ei olnud temmale mitte tem-
ma ennese sü läbbi juhtund — ja kui ta
weel kulus mees olli, siis temma uhkus ei
pahhandanud ühhegi meelt. Ommeti hois-
kas monni koer, kelle kõwverussega Zani
õige meel mitte kofko ei sündind.

Agga Willemi taggast-tulleminne satis
keik hirwitajad nurka. Sest sessammal õh-
tul weel tullid suggulassed ja sõbrad Urdo
Zani jure, iggakiks nattuke melehead kasa
tues, ja keikide rõõm läks ni sureks, et ko-

inglid sest rōmo said. Ja wanna issa nāo
peält hiilgas temma süddame tanno, üttel-
des: ei mo furw südda pakkund mitte
Zummalale sedda au, kui se weike maia
sai ehhitud, et ma sowideski olleksin loot-
nud, sedda rōmo selle kattuse alla tulles
— Menda parrandab Zummal ommad jāt-
jed ārra — ja mis parrandamatta jāāb,
kohhendab teine ello, kui meie agga mitte
ārra ei tüddi kannatades, mis Temma peäle
panneb.

Siin mo jut woiks lõppeda, sest ta on
ōige innimesse wālja-minnemist ja taggasi-
tullemist fulutand. Agga kui ta siin lõp-
peks, jādaks mitto assi ütlematta, mis mon-
ni ehk ka ihhaldab teāda — nende pārrast
kaskwago ta siis weel. Sest jut, mis mitte
keik illes ei rāgi, on waimo narriminne.

Agga moistlik innimenne katsub omma
tulles rahhole juurt, ja se siinib, kui
ta sedda õppib, mis temma kohhus tehha.
Sepārrast pūdis ka Willem, ni pea, kui
ta Gōa-lippo alla sai wandunud, wāe-kāskude

ja munsterdamisse tarkust kätte sada, ja
jāi kohhe se lābbi illematte mele jārrel.
Siis juhtus, et üks kirjotaja temmaga tut-
tawaks sai. Sest sesamma olli õiglane
mees, ja nisugguse seltsi himmustas Wil-
lemi südda. Kui teised nūid sedda aega,
mis neil ill: jāi, muido weddelesid, sedda
rahha ārrapillades, mis nad koddunt sanud,
siis õppis Willem kirjotama. Se lābbi
lāks temma rahha koppikas ifka suremaks,
ja tedda seāti kabraliks.

Mōnni kōl nāitab peält õige ollewa, sen-
ni kui temmal weel seltsimeest ei olle furja
tehha — ja siis temma mitte muido, kui
hirmo lābbi woib tallitsetud sada. Sest
kange hirm woidab keigefulleannetumat ā-
ra. Agga mis õige innimenne peält nāi-
tab, se ta ka seest on, ja lāhhāb ifka tag-
ga parremaks, omma ennese ja igga teise
innimesse rōmuks.

Nisuggune mees olli Willem. Sepār-
rast tousis ta seārsandiks, ja keigewimaks
wannemaks seārsandiks. Sest temma tōs-

fine ja selge wiis jubhatas peäliffuid sedda
ammetit temma kätte uskuda, liati, et ta
firjotada moistis. Woib küll olla, et tem-
mal ka teiste ees, ennam õnne olli, ja et
wagga wannematte palwed sedda õnne saat-
sid; sest seäl olli mitto teine weel, kes üh-
tegi alwem temmast ei olnud. Algga keif
ei woi ühtlase tousta, ja õige innimenne
sepärrast ifka au-wäart on, kui ta ka
maddalama kohha peäle jääb — Igga üs-
lem, ja iggaüks auustawad tedda.

Ni mitto au-tüffid nüüd Willemi mun-
deri peäl seisid, ni mitmes lahkingis olli
temma olnud — ilma nendeta, mis weiked
taplemisfed ollid. Algga kohhe eessimeses
lahkingis raiuti temma palle sisse — õn-
neks nenda, et ta muud wigga ei sanud,
kui sedda armi, mis tedda weel priskemaks
teggi. Kolmandama lahkingi pärrast tõsteti
tedda au-risti kandjaks, sest seäl ta, kui
wannem seärsand, wagga süddamiks olnud.
Algga sellesamma lahkingi sees sai ka tem-
ma käsfi nenda hawatud, et ta ennam ei

woinud sda asja peäle jada. Sepärrast
parrandati esfite temma hawatud ärra, ja siis
jää temmale wannema seärsandi paik, ning
se rahha, mis au-rist, aasta kohha, kan-
nab, ello aiani; ning selle peäle tehti tem-
male kirja, mis sedda kinnitas, ja temma
tenimisse truust kulutas.

Algga et nüüd juhtus, et Willemi endise
moisawannema poia poeg, kelle jalla läbbi
sellesamma lahkingi sees, hobbone alt mahha
lastud, piddalis temmaga tuttawaks sa-
nud, ja ni kauaks kõi tulla lubba sai,
kui ta jalg piddi ärra parrandama, siis olli
ta Willemil omma seltsi wotnud. Sed-
dawisi Willem siis omma male jalle taggasi
sai, ja mis temmale willetsusseks näitis
juhtuma, andis temmale nüüd mõnnusat
ello, nenda kui firjotud on: „meie teame,
et keif heaks tulleb neile, kes Jummalat
armastawad, ja temma ennepetud nou läb-
bi on katsutud.“ Sest kohhe teisel päwal
olli ta omma endist wanna prauat terretama
läinud, ja se fihlas tedda isse Lifoga ärra.

376, rõõmsa asja jures jälle middagi on, mis katsuks sedda kautada; õige, nago olleks innimenne waewaks lodud. Agga ehk paljas rõõm rikkuks muudo meie hinged ärra, nenda kui paljas päwa=paiste keik ma=ilmale waewa teeb: Praua poia jalg jäi ni pahhaks, et kardeti, tedda wiggaseks jāmast, ja se murre panni prauat nutma, ja teisi murretsema, sest sesinnane Herra olli wägga õiglane mees, kedda keik armastasid. Agga temma isse ei murretse nud ühtegi, sest se mõtte, et ta aulikko asja pärrast waewa näggi, kinnitas temma süddant.

Tõeste, innimesse ello on allatine wahhetus! Murre pelletab rõõmu, ja rõõm murret, ja siis hakkab jälle murre rõõmu wasto — senni kui surm tulleb, ja senna wiib, kuhho murred ja rõmud iggawest paika meile walmistanud on. Sest nenda, kui wilja kaswamisse aial mitmesuggune tuul ja sadado Ma ülle peab káima, enne kui orrasest seme=iwwa tulleb; nenda peab ka mitmesuggune waew meie ülle káima, enne kui

senna kolbame, kus meie paljat rõõmu kasnatame pärrida. Oh innimenne! ärra arwa sepärrast mitte, et Jummal kurja pärrast waewad on lonud. Sest kuida woid sa ärrakaddumatta õnned pärrida, kui sa siin ei olle kannatanud, waewa nähhes, head tehha?

Nüüd mingo jut jälle Willemi pole. Said Willemi kihlamisse ja pulma kárrad mõda láinud, siis numas ta mõisast nattu= keste põllo ja heina maad, ehhtas senna honekest, teggi kárja=ma, ja ahjo kütte eest head wasto, ja ellas omma kalli naesega seäl, wannematte ja ommaste liggidal.

Kes peäle káksteistkümmend aastat teineteist ni tuggewaste ollid asmastanud, ei need jáanud nüüd tõeste mitte pilkjattele naeruks. Sest armastus olli nende süddame waggadust sõlunud, ja selget wilja leidnud, nüüd tásus ta nende waewad sadda= kortsse õnnega ärra. Ja Willem kandis õnsat tunnistust süddames, et ta maast madda= last olli püüdnud, õige innimenne olla.

Kui mitto Wagga õhtab ello otsa-
ni siin kibbeda murre ja wallo al — igga
rõõm lõõb kõrwale temma eest. Agga kui
surm lahutust teeb, siis selletab ta näha,
et iggast murrest ja waewast se iddo olli
tousnud, mis temma iggawest õnne kaswa-
ma panni. — Sammasuggune luggu on
ka selle rõmoga, mis siin õige innimenne
tunneb. Sest sõbrusse ja armastusse rõõm
on taewa ello sadde, mis hinged loia pole
sadab, ja igga lusti-piddaminne, mis pat-
tust ei tulle, ja pattuks ei jä, on jälle
kui tanno-õhwer, mis südda loiale toob.
Agga ei olle keddagi siin, kes üksi järke õn-
ne sisse jääb — essite siis, kui hing
ihho paettest lahti on sanud, same nende
ma-ilmade kohta, kus seddasimast mad-
dalat ello ennam ei olle. Sest esimesed
asjad on siis mõda lüüdnud.

Ardo Jaan ellas mitto ja mitto aega kui
kulus mees, ja wagga innimesse rõõm tõs-
tis temma süddant. Siis aiasid äpperdus-
sed ta joudo komale, ja murre woitis rõ-

mud ärra, senni kui Willemi taggasi-tul-
leminne keik jälle kõhendas — agga Jum-
malast ta ei tagganend ellades. Sepär-
rast pärris ta nüüd õnsat hingamist,
ello murrest ja tõõst, omma moriga laste
wahhet kõndides. Sest iggaühhe meel ol-
li hea, kelle jure nad tullid, ja nende tark
nou juhhatas ifka weel noremaid; nenda,
et keik kulla neid auustas.

Agga kui Ardo Jaan tundis, et surm
peäle kippus, kutsus ta ommad lapsed, ja
nende lapsed ennese ette. Ja kui need tul-
lid, istus wanna moor temma wodi kõr-
was ja mori kõrwas Jani kaksik-wend Tomas
ja wanna isä rakis seddawisi: „Ma ollen mitto
näinud — ollen rikkas ja waene olnud —
ollen rõmustellend ja nutnud — ollen inni-
meste armastust ja nende wiha katsund;
agga ifka ma ollen tähhele pannud, et kui
kaua innimesse kassi hästi kaib, siis tul-
leb wallatus mele. — Minna ollen in-
nimesse näinud, hilpudes leiwa pallust
otswad, ja kui nad leiwa peäle said, jäi

Katte ja toit alwaks nende ees, ja nemmad õhkasid ennani nüüd, kui enne. Ka ollen ma näinud, et pehme leiwarannem itka keigetiggedamaks saab petud. Sest temma al figgib holetus; ja mis pehme siis pole sannaga ütleb, kurri innimenne keige wähheminne kannatab.

Kas armolinne Jummal tohib sepärrast palio head meile tehha, sest neid innimesi on kassinaste leida, tedda helde sanna üksi tallitseb. Kes teab kuhho minna issegi olleksi sanud, kui mitte wahhest kibbe murre mind olleks juhhatand. Oh, minno lapsed! minno kallid lapsed! Kuulge sepärrast, mis ma ütlen: innimeste pattud on sedda kchwa aega teinud, mis aastast aastani raskemaks jäi — agga Waggade pärrast nüüd hakkab parrem aeg tulles. Ärge tehke teie mitte omma Jummalale waewa selle eest, ja ärge olge mitte nende seltsist, kes omma pattude läbbi Tedda sundiwad, sedda parremat aega jälle ärrawotma; waid jäge nenda ellama, kui min-

na teid ollen õppetand! Siis ei rikko hea põlli, egga willets põlli teie meelt, ja teie sadate isse ennast ja teisi senna, kuhho minna nüüd, Jummalat kites ja tännades, lähhan.“

Senni kui ta need sannad rakis, ollid keik, teine teise järrel, põlwede peäle langend, ja temma heitis hinge, neid õnnistades. Ja Liso ja Willem katsid, nuttes, temma filmad kinni.

Mo wiimne ots olgo nenda, kui Selle.
Mosf. 4. Namat 23, 10.

Loukoer ja Lamba - tal.

Tal, haffa wasto! ehk! — !

Ma haffan wasto?

Mul polle svariisto antudfi,

Mul antud waggadust, miud ühtegi. —

So waggadusfest ma ei wotta kuulda. —

Te, mis tahhad; ei ma woi keelda;

Ma moistan agga tassast kannata,

Kui waggadusfest siin ei holita.

Tal, omma wagga findla melega!

Ea rõmustad mind; ja siis ellama!

Kes nõdra wagga loma waewab teäl,

Gel polle tõest mitte auja mehhe meel!

Näüd minne, wagga tal! ja waggaks allati.

Haige ja temma Õppetaja.

Üks waene hal mees olli wiimses surma
hädas,

Ja maggas õlgede peäl üksi tühjas maias;
Üht kirwest agga nähti laua peäl ta san-
gi ees.

Oh, ütles temma Õppetaja, olle wahwa
mees!

Näüd saab so wangi-kodda pea lahti tehtud,
Kus olled waewa kü, ja wähe rõmo näinud.
Ei, kostis wanna mees, suurt waewa ma ei
polle näind,

Mo käsfi on, ni paljo kui ma tean, hästi
käind;

Gest tühjad murred polle minno süddant
pinand,

Ja kaddedusfest minna ühtegi ei teand.

Mo kirwes on mul ifka saatnud leiba-
pallofest,

Ja terwisse eest tännan Jummalat weet
süddamest.

Kel terwist, firwest ja üks rahholinne südda,
Eks se ni kalli ilma sees woi rõmus olla?
Ei õppetaja woi se wasto mitte räkida,
Ja küssis temma käest: kas surred siis ka
rõmoga?

Miks mitte? ütles ta, sest seitsekümmed
aasta

Mind lastnud Jummal jo siin ello-õnne
maitsta.

* * * * *

Eest mehhest wotke, nored ning ka wan-
nad, õppida:

Kel pistust küi, se ellab rõõmsast, surred
rahhoga.

Moista, mis se on.

Ma hakkam iggast koshast, ja lõppen
igga kosta, ja ollen siiski keigepitkem
aasi ma-ilmas.

13

Kes kõnnib ümberkaudo, ilma maiast
ära minnematta?

SVJYUW

Millal Sel Meistri ülle on?

QVADQ QQQ

WADWY JQD VJ JW ADWYUW MW

Ma pannem filmad nutma, ja jättan
süddant ligutamatta.

SVJYUW

Millal sünnib sõlaga wet kanda?

WQ QVADWYUW JQD MW

Mees tahhab mind, süski aiab
ta mind jälle ärra; agga sedda ennain
ta mind aiab, sedda kangemaks ma
iaân.

•aggvG

Lapsele ma ollen mängiks, wannale
abbiks.

•dzy

Se näggo, mis mul on, mulle iika
iaab.

•jnd quhvcc

